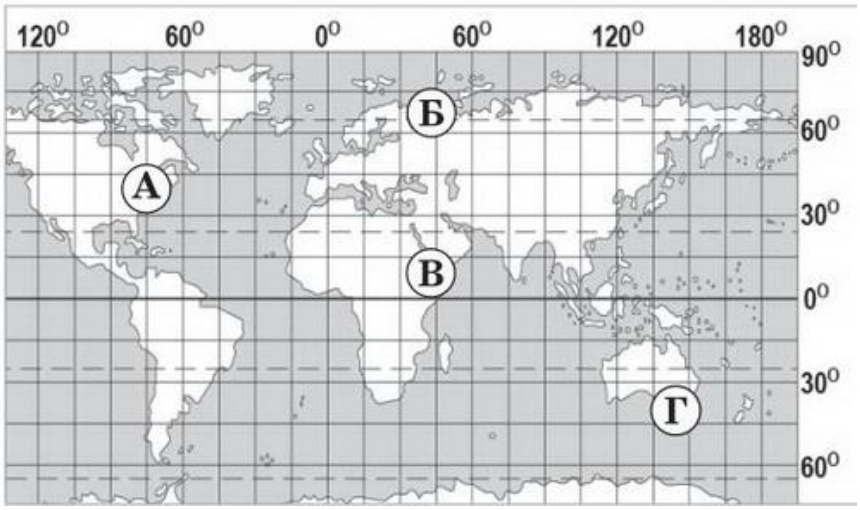
Завдання І туру Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії

25 жовтня 2026р**., 11 клас**

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТУР (40 балів)

Тести *(10 балів)*

1. *Якої частини світу немає на глобусі, створеному Мартіном Бехаймом у 1492 році?* ***(1 бал)***
   А Африки
   Б Америки
   В Європи
   Г Азії
2. *У якому напрямку рухається пішохід, якщо Полярну зірку він бачить праворуч від себе?* ***(1 бал)***
   А на північ
   Б на південь
   В на схід
   Г на захід
3. *У якій з позначених на карті точок земної поверхні сонячні промені в окремі дні можуть відбиватися від поверхні на дні глибоких колодязів?* ***(1 бал)***

А буквою А
Б буквою Б
В буквою В
Г буквою Г

4. *Географи розкритикували відомого економіста Джеффрі Сакса за твердження, що країни, які не мають виходу до моря, ніколи не досягнуть високого рівня розвитку. Для спростування цієї думки географи наводять приклад двох високорозвинених країн* ***(1 бал)***
   А Люксембургу й Білорусі
   Б Швейцарії й Австрії
   В Чехії й Угорщини
   Г Болівії й Парагваю
5. *Визначте правильне поєднання тектонічної структури, форми рельєфу та видів корисних копалин на території України.* ***(1 бал)***
   А Дніпровсько-Донецька западина – Придніпровська низовина – нафта, газ
   Б Карпатська складчаста система – Карпати – залізні руди, уранові руди
   В Український щит – Волинська височина – кам’яне вугілля, кам’яна сіль
   Г Донецька складчаста споруда – Приазовська височина – калійні солі, марганцеві руди

6. *Житель Черкаської області, обурений тим, що на його земельній ділянці кілька років підряд орендар вирощує соняшники, вирішив внести зміни в договір оренди, якщо наступні три роки не буде застосовуватися сівозміна. Порадьте, які сільськогосподарські культури економічно вигідно вирощувати орендарю, враховуючи агрокліматичні ресурси та ґрунти цієї місцевості.* ***(1 бал)***
   А жито, льон-довгунець, баштанні
   Б пшеницю, цукрові буряки, гречку
   В кукурудзу, тютюн, рис
   Г ячмінь, арахіс, люпин

*7. Установіть відповідність між напрямом географічного прогнозування та передбачуваним негативним явищем. **(2 бали)***

1 геоморфологічне прогнозування	**А** пересихання малих річок
2 метеорологічне прогнозування	**Б** активізація зсувів
3 гідрологічне прогнозування	**В** загроза смерчу
4 демографічне прогнозування	**Г** депопуляція населення
	Д поглиблення економічної кризи

*8. Яке рослинне угруповання визначає ареал поширення тварини в природі? **(2 бали)***

1 коала	**А** ліс із бамбуковим підліском
2 велика панда	**Б** рідколісся переважно з акацій
3 північний олень	**В** евкаліптовий ліс
4 жирафа	**Г** мохово-лишайникова тундра
	Д ковилово-типчаковий степ

Описові питання (30 балів)

1. Через проблему засмічення навколоземного простору у 1971 році було прийнято Конвенцію ООН про міжнародну відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами, а в 1999-му – опубліковано Технічну доповідь про космічне сміття Комітету ООН з використання космічного простору в мирних цілях. Розкрийте суть проблеми космічного сміття, причини і наслідки його накопичення та можливі шляхи вирішення. ***(10 балів)***
2. На Саміті Землі в Ріо-де-Жанейро у 1992 році лідери 179 країн світу ухвалили важливий документ «Порядок денний на XXI століття» (*Agenda 21*), зробивши сталий розвиток головною стратегією розвитку людства на Землі. Проаналізуйте основні цілі сталого розвитку та можливості їх досягнення людством у найближчій перспективі. ***(10 балів)***
3. Дати визначення таким термінам***: природний територіальний комплекс, глобальна проблема людства, відтворення населення, транснаціональна корпорація, міжнародний поділ праці. (5 балів)***

Географічний текст (5 балів)

Вставте у текст пропущені географічні назви або терміни.

Друга за довжиною річка Європи…….. бере свій початок на території Німеччини в горах Шварцвальду. Протікає через десять європейських країн і чотири столиці ……, ……..……, ……, …….. . Завдяки побудованому каналу у Німеччині між річками …… і …….. утворилась судноплавна артерія – наскрізний водний шлях від ……..….. моря до ……. моря через усю Європу. У нижній течії річка розгалужується на три основні гирла, утворюючи одну з найбільших та наймолодших дельт Європи, де створено ……..…… біосферний заповідник. По ……. гирлі проходить державний кордон України з Румунією. На українській ділянці цієї природної території розташоване унікальне місце назване «українською Венецією» – ……... . Впадає річка у ……. море.

ПРАКТИЧНИЙ ТУР (40 балів)

Задача 1. Використовуючи дані таблиці, ***визначте показники коефіцієнтів народжуваності, смертності і природного приросту*** у проміле у 2015р. у Закарпатській та Полтавській областях. ***Підрахуйте як зміниться загальна кількість населення*** Закарпатської та Полтавськлї області на 1 січня 2016р. враховуючи природний та механічний рух населення. ***(10 балів)***

Область	Кількість населення, осіб	Народилося у 2015р., осіб	Померло у 2015р., осіб	Прибули у 2015р., осіб	Вибули у 2015р., осіб
Закарпатська	1 256 165	16 788	15 549	6 103	7 754
Полтавська	1 429 972	13 481	24 498	23 735	22 745

Задача 2. Від підніжжя гори, яке розташоване на 400м над рівнем моря, де температура повітря становить $+23^0$С, а атмосферний тиск – 720 мм рт. ст., почали підйом дві групи туристів. Перша група піднялася на висоту, де температура повітря становила $+13^0$С, а друга – на висоту, де був тиск 590 мм

рт. ст. Визначте на котру висоту піднялася кожна з груп, яка з них перебуває вище і на скільки метрів. **(*10 балів*)**

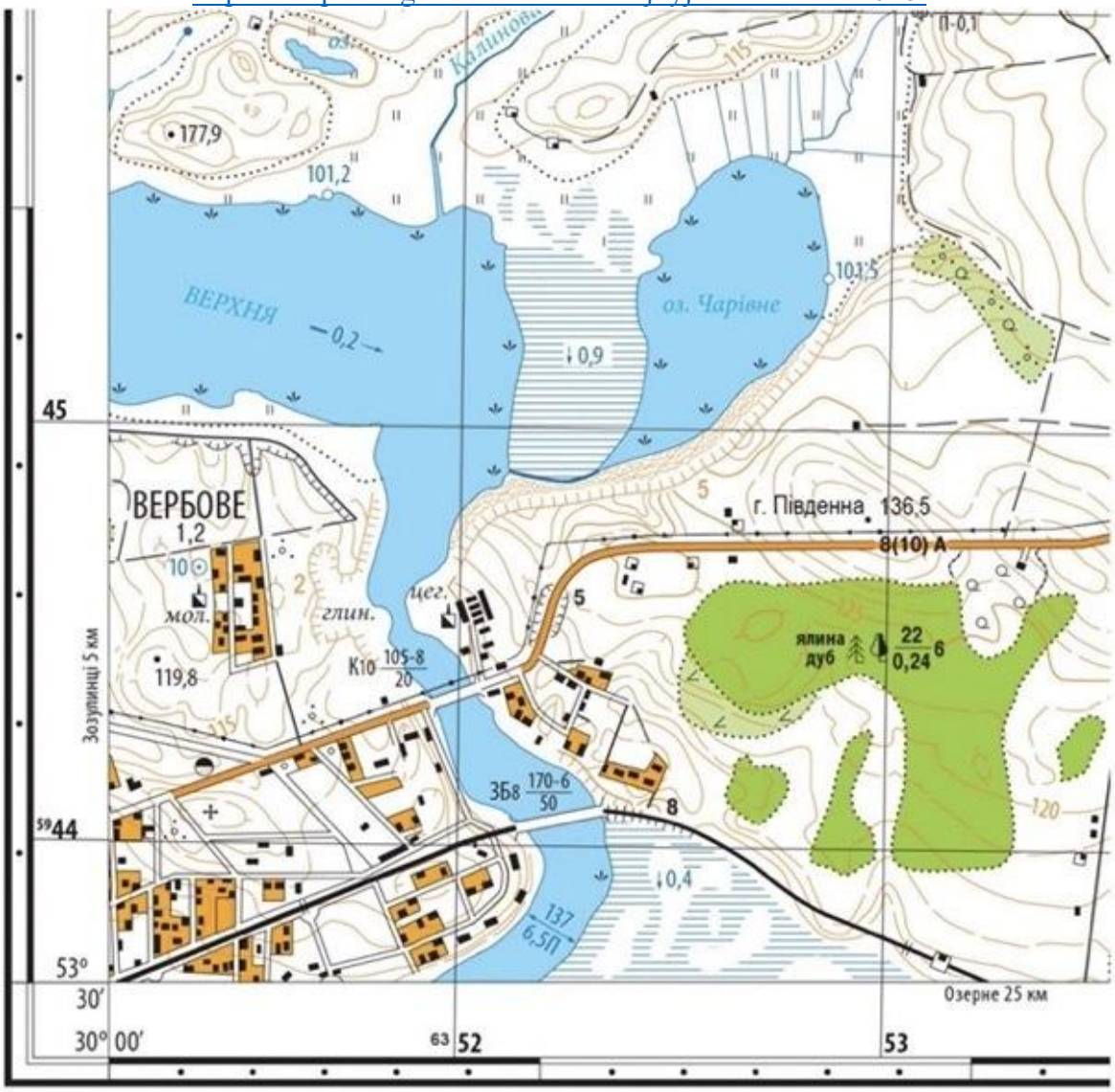
Робота з контурною картою (5 балів)

Позначити на контурній карті світу *найважливіші морські канали: Суецький, Панамський та стратегічні морські протоки: Малаккська, Ормузька, Гібралтарська, Баб-ель-Мандебська.* ***(3 бали)*** *Чому ці географічні об'єкти часто є надважливими для світового господарства?* ***(2 бали)***

Робота з топографічною картою (15 балів)

Фрагмент топографічної карти

https://testportal.gov.ua/demonstratsijnyj-variant-nmt-2026/

Масштаб 1: 20 000

Суцільні горизонталі проведено через 5 м

1. Визначити прямокутні координати точок позначених на карті А, Б, В ***(6 балів)***:

точка А X_A=5945000 Y_A=6352000

точка Б $X_Б$=5944500 $Y_Б$=6353000

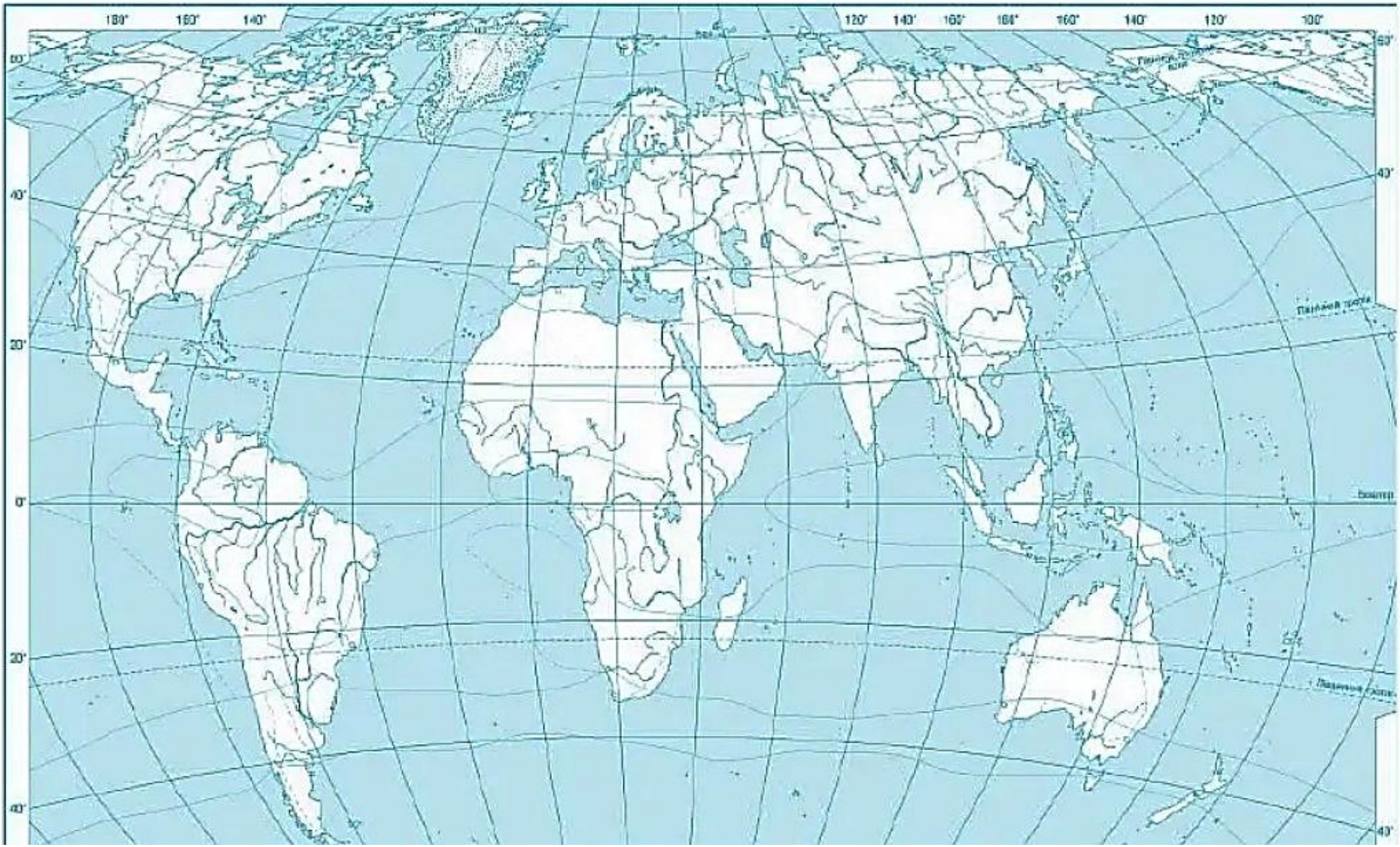
Точка В $X_В$=5944000 $Y_В$=6352000

Визначити: азимут з точки А на точку Б; азимут з точки Б на точку В; азимут з точки В на точку А ***(6 балів)***

2. Визначте відстань (у метрах), яку має пройти житель с. Вербове до лісу з насаджень ялини та дуба по гриби, якщо на карті довжина цього шляху становить 6,5 см. ***(1 бал)***

3. Яка відстань до екватора від г. Південної (у метрах) ***(1 бал)***

4. За яким азимутом рухається поїзд від мосту через річку Верхня до населеного пункту Озерне, якщо його напрям відхиляється від напряму на схід на 25 ^{0} ***(1 бал)***

180°
160°
140°
120°
140°
160°
180°
160°
140°
120°
100°
80°
60°
40°
20°
0°
20°
40°
60°
Северный полюс
Экватор
Южный полюс